

SVARTVIKAREN

En medlemstidning från Föreningen Svartviksdagarna

Maj 2011

Christer Ersson ny ordförande

Foto: Raimo Lundberg

”Bra saker och mindre bra saker händer. Vi tar några steg framåt och något steg tillbaka.” det var avgående ordförande Ulrika som fundera

om livet i allmänhet och hur det fungerar för föreningen i förra numret. Då kändes det som om utvecklingen stannade upp. För valberedningen hade vid det laget gått igenom alla aktiva medlemmar

och konstaterat att man inte hade någon kandidat till ordförandeposten.

Valberedningen Barbro Fagerström och Raimo Lundberg fortsatte och formulerade kravet på ny ordförande som en person med föreningsvana, intresse för historia och kultur samt möjlighet att engagera sig (inte vara bunden av andra tunga uppdrag).

När förra medlemsbladet gått i tryck fick valberedningen tipset att kontakta Christer Ersson som, efter något funderande, accepterade att kandidera.

En Njurundapatriot med intresse för industrihistoria

Christer blev medlem så sent som den 27 januari. Hans anknytning till Svartvik är deltagande i uppsättningar med Svartviksspelet. Teater är hans stora intresse och han har bl a varit med i pjäsen på Norra Berget om Skvadern och i år väntar Romeo och Julia på tunet vid hembygdsgården Alnö. Han började

med teater i Unga örnar när de drog igång Kvartersteatern där han även varit teaterledare för ungdomar.

Christer trivs med att bo i Njurunda och är väl medveten om vad träindustrin betydtt för framväxten av de moderna Sverige.

Forts sid 2...

...forts från sid 1.

Christer har arbetat fackligt och politiskt, som ombudsman och ordförande ett par omgångar för s-föreningen i Njurunda. Han säger sig inte vara särskilt intresserad av idrott, men har genomfört fyra Vasalopp i Öppet spår.

Han är född 1968 och boende i Klockarberget. Hans barn födda 1995 (Lisa) och 1997 (Elin) bor hos honom och växlevis

hos sin mor. Själv växte Christer upp i Nacksta och efter grundskola gick han bygg- och anläggningslinjen. Men han kom in på vårdområdet och har arbetat vid Sidsjöns sjukhus. Från omkring 1993 arbetar Christer inom allmänpsykiatri vid Sundsvalls sjukhus.

Christer har erfarenhet och engagemang som lovar gott för föreningen.

Christers ord

Det har nu gått en tid sedan jag blev vald som ny ordförande för Föreningen Svartviksdagarna. Under denna korta tid ser jag en fin förening som har en otroligt viktig betydelse för Svartvik.

Jag är glad, trygg och stolt över att det finns ett så stort intresse och engagemang för föreningen och dess unika historia och utveckling från flera håll. Föreningens styrelse är

här till stor hjälp och inspiration för framtiden. Jag är även glad att Ulrika finns kvar som bollplank och stöd i olika funderingar.

Jag har funderat massor på vad jag skulle kunna bidra med i denna för mig rätt okända miljö, då jag är mer van att arbeta politiskt, fackligt och med olika teaterprojekt. Efter mycket funderande landat i att jag kan bidra med en kunskap i att strukturera de mål vi vill uppnå och vända hinder till förutsättningar, svagheter till styrkor.

Vi står inför en spännande tid med bla ny dragning av E4 som innebär just hinder men samtidigt unika förutsättningar för Svartvik på gott och ont.

Med vänlig hälsning
Christer Ersson

Våren i full gång i Svartvik. Vitsippor i herrgårdsparken. Foto: Mats Johansson.

Svartviksdagarnas medlemsblad utges tre gånger per år; januari, maj och september.

Redaktion

Raimo Lundberg, 060-56 19 72
Fredrik Näslund, 060-50 35 80
Kenth Wiklund, 070-682 07 49

Föreningen Svartviksdagarna

Svartviksvägen 22, 862 33 Kvissleby
060-56 11 55, Orgnr: 889202-7957
Pg: 474 39 16-1

Adressändringar, medlemsfrågor

Kerstin Ringh, Tfn: 060-56 11 55

Hemsida: www.svartviksdagarna.y.se • E-post: info@svartviksdagarna.y.se

Rapport från intendenten

Oj, oj oj, vad tiden går fort – på många sätt. Den långa kalla vintern har helt plötsligt på bara någon vecka släppt greppet och övergått i härlig, välbehövlig vår. Mitt senaste bidrag i Medlemsbladet kom drygt ett år sedan – ett år som gått enormt fort. Och trots att jag inte jobbat med Svartvik – bortsett från ett litet gästspel under förra sommaren – känns det bra att komma tillbaka i trygg förvissning om att Svartviksdagarna hållit fanan högt under tiden. Men nu är det dags att blicka framåt – vi har ju en fullspäckad sommar framför oss.

Det som framförallt kommer att ta upp min tid under våren och sommaren är att färdigställa utställningen och att få trädgården i ståndsmässigt skick. När det gäller det sist nämnda har den nya enheten på museet – Friluftsmuseer och Kulturmiljöer – fått ett välbehövligt tillskott i form av en trädgårdsarbetare som kommer att hjälpa till med trädgårdsmiljön i bland annat Svartvik.

Andra prioriterade åtgärder är att förbättra skyltningen från E4:an in till området. Vi kommer också att börja arbeta med digitala guider för området, så att den som är intresserad av en rundvandring på området ska kunna göra detta närhelst andan faller på, exempelvis med hjälp av sin mobiltelefon. Redan i sommar kommer man att kunna låna Mp3-spelare med audioguide via Café Svartvik.

Om allt går som det ska kommer vi dessutom att ha guider som visar området, utställningen och kägelbanan under sommarsäsongen. Några extra händer som hjälper till med skötsel och reparationer verkar också vara på gång.

Min förhoppning är slutligen att det blir en lika trevlig, händelserik och skön sommar som det varit de senaste åren.

På återhörande!
Mats Johansson
Intendent, Svartviks industriminnen

Svartvik i våra hjärtan

Svartvik är en unik plats med sin långa industrihistoria – från strömrensningskommittén 1819 till massafabrikens nedläggning 1974.

Men just därför är Svartvik också en plats ”någonstans i Sverige”, en plats som berättar vår historia.

Under sågverksepoken var Svartvik ett av alla verken runt Sundsvall när såg vid såg man såg varthelst man såg, som Sehlstedt diktade.

När jag skulle bedriva research för att skriva en berättelse om Sundsvallsstrejken 1879 insåg jag att det första jag måste göra var att bestämma på vilket verk jag skulle placera

mina gestalter. Jag fastnade för Svartvik, dels därför att jag hört talas om Svartviks baptistförsamling, dels för att jag stött på Dicksonättlingar. Då visste jag inte vilket lyckokast det var, men snart nog fick jag kontakt med föreningen Svartviksdagarna. Den researchhjälp jag fått – och får – och det gemensamma intresset är en oerhörd glädje när man som författare varit van att ”gräva” ensam.

Svartviksdagarna har hittat ett mycket lyckat koncept; föreningen av historieintresserade, hembygdsvänner, folkrörelsefolk och olika lokala aktörer. Alla kan mötas och berika varandra.

Under Svartviksdagarna kan man både se modellbåtar och lyssna på föredrag, vandra i herrgårdsparken, titta i industrihistoriska dokument på Kunskaftsloftet eller se på kåninhhoppning. För en familj eller en grupp vänner finns något för alla på Svartviksdagarna.

En dag i slutet av sextioalet, när jag var nio eller tio år gammal, åkte mamma, pap-

pa, min syster och jag tåg genom Värmland. Tåget åkte över Klarälven – som var full av flottningstimmer.

- Kom och titta nu, flickor, sade pappa, för det här får ni nog aldrig mer se.

Så försökte han berätta för sina döttrar, oss förortsborn från rekordåren, om timmerflottning, skogsindustri och sågverksepo-ken.

Att det är skogen och malmen som gjort Sverige till vad det är lär sig alla i skolan.

Men de många dimensionerna av det skogsindustriella kulturarvet behöver lyftas fram.

Sågverken var den första storindustrin i Sverige, och dess arbetare gick i bräsch för mänskliga rättigheter i Sverige, först kom väckelsernas kamp för religionsfrihet.

1879, innan någon organiserad arbetarrörelse fanns, gick sågverksarbetarna ut i den första stora strejken i Sverige. Sedan kom rösträttsrörelsen, nykterhetsrörelsen och arbetarrörelsen.

Av det rika folkrörelselivet på Svartvik finns Svartviks IF fortfarande kvar.

Baptistförsamlingen har uppgått i Elim i Sundsvall, facket försvann med industrin, godtemplarna likaså, rösträttsrörelsen försvann 1919 efter att ha nått sitt mål: allmän och lika rösträtt.

Vibeke Olsson Falk

Medlemsbladets nya tryckeri

Kerstin Ringh håller koll så att kopiatorn trycker riktigt. Foto: Raimo Lundberg

Från nummer 3 i fjol trycker Svartviksdagarna själv medlemsbladet.

Medlemsbladet sätts ihop av Fredrik som levererar det över nätet till Kerstin som skickar det vidare till kopiatorn som häftar och viker bladen.

Sen är det ett manuellt arbete som tar vid när Kerstin och Bosse kuverterar och frankerar för vidare distribution antingen via posten eller manuell utdelning i brevlådorna.

Vad händer på Svartvik ?

- 30 april Café Svartvik öppnar för säsongen 11-16
- 1 maj Öppet torsdag – söndag i maj.
- 1 juni Café Svartvik öppet dagligen 11-16
Gratis Kägelspel onsdagar 8 juni – 24 augusti kl: 12-14
- 5 juni Jätteleppis på området – Café Svartvik öppnar kl.10
- 10 juli Söndagen den 10 juli kl. 11.00
Från badhotell till sågverksamhälle
Följ med på en spännande cykelresa bakåt i tiden längs kustvägen.
Med hjälp av gamla fotografier och spåren i marken tar vi reda på hur bebyggelsen och livet såg ut efter vägen. Vi återupplivar både exklusiva Caféer och hotell som funnits längs den gamla landsvägen och berättar historier om människor och händelser, sedan länge glömda.
Mötesplats vid Kubal (Vid infarten till vägen Norrstigen, cykelvägen söderut)
Avgift: 60:- Kaffe/saft och smörgåsen Svartvikaren, eller valfri godbit ingår.
Arr: Sundsvalls Museum i samarbete med Föreningen Svartviksdagarna samt Elfon Finnström
- 14 aug Trädgårdsguidning kl. 13.00, Mats Johansson berättar om den historiska trädgårdsmiljön i Svartvik
- 27-28 aug. Svartviksdagarna med Barnens Dag. 11.00 – 16.00
- 2 -25 sep Café Svartvik öppet torsdag – söndag kl: 11.00 – 16.00
- 11 sep Jätteleppis på området. kl: 10.00 – 16.00
- 27 okt Föreläsning Kl:19.00
Plankbärare, målarbisar och andra sågverksarbetare – arkivchef Kjell-Åke Hermansson och författare Vibeke Olsson Falk berättar om sågverksarbete förr.
- 19 Nov Arkivöppet. kl: 11.00 – 15.00 Svartviksdagarnas samlingar visas.
Kl:13.00 Med bussen från Ortsjön till stan. Ulrika Håden berättar om platser och människor längs vägen
- 26–27 nov Julöppet Café Svartvik Kl: 11.00 – 15.00
Hantverksförsäljning
- 3-4 dec Julöppet Café Svartvik Kl: 11.00 -15.00
Hantverksförsäljning

Årsmötet

Utöver sedvanliga förhandlingar bjöds på en kort video med glimtar från Svartviksdagarna 2010, som Fredrik Näslund gjort. Jan Boholm gav en personlig berättelse i ord och sång till gitarr om att växa upp i Svartvik. Många kunde dela hans nostalgiska minnesbilder.

Ordförandevallet blev lite annorlunda då Christer valde att inte avboka sin sedan länge planerade Thailandsresa. Mötesdeltagare fick nöja sig med den bild som våra läsare fått i detta nummer.

Då våra stadgar visat sig väl knapphändiga när det gäller formalia så har de setts över. Mötet kunde vid detta tillfälle besluta om nya stadgar, som bl a nu kräver två årsmöten för att bli giltiga.

Samtidigt uppdaterades föreningens syfte för att fånga in de senaste årens utveckling och ambition.

§ 2 fick följande lydelse:

Föreningens syfte är

** att genomföra de årliga Svartviksdagarna på ett seriöst och historiskt värdigt sätt.*

** att verka för och bedriva fortsatta studier och dokumentation av lokal historia, i synnerhet industrihistoria.*

** att på ett intressant sätt förmedla Svartviks industriminnens historia och de berättelser som området bär på.*

** att i samverkan med andra aktörer verka*

för att industrihistorien i vårt distrikt blir en del av besöksnäringens utbud i regionen.

** att i samverkan med andra aktörer, på ett levande och intressant sätt, ge skolelever kunskap om den lokala industriepokens historia och dess del i det nationella skeendet.*

** att i samverkan med föreningar, företag och Sundsvalls kommun verka för aktiviteter och ett levande område vid Svartviks industriminnen.*

Utöver Ulrika så lämnade Kaj Gulin styrelsen. Kaj ersattes av Lars Brydevall, tidigare suppleant, och nya som suppleanter valdes Johan Nylander och Hans-Olof Jonsson.

Ulrika avtackades för sina år som ledamot, vice och ordinarie ordförande.
Foto: Raimo Lundberg

Den gamla bilden - Yngve Öhrbergs bilder

I våra arkiv har vi mängder med bilder. Här nedan kan ni se några av Yngve Öhrbergs bilder.

Men vi saknar mycket av information om bilderna, kanske det är bilder som ni känner

igen och har mer information om ?

Gå in på vår hemsida och under Bildarkivet så kan ni skriva in informationen ni känner till.

Birgit Andersson Svensson

Nya medlemmar sen föregående medlemsblad

7. Barbro & Curt Ellqvist, Kvissleby

8. Christer Ersson, Njurunda

9. Anders Sebring, Kvissleby

10. Ulf Lindberg, Alnö

11. Magnus Eidem, Skultuna

12. Pia & Bengt Jonsson, Kvissleby